

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในส่วนของความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ซึ่งระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 4)

สำหรับในส่วนของจุดหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 5)

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กล่าวคือ เน้นคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพปัญหาของสังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่ต้องเน้นการปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนางoodรวมทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคมโดยรวม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2553:13-14)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

จากสาระในมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และวิสัยทัศน์ จุดหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่กล่าวไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า นอกเหนือจากการเน้นความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้แล้ว ส่วนที่เน้นมากและให้ความสำคัญคือ การให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ปัจจุบันพบว่า ปัญหาที่นํ้าเป็นห่วงของนักเรียน มีอยู่หลายปัญหา เป็นต้นว่า ปัญหาหาเสพคิด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ปัญหาเรื่องความประพฤติ เช่น เทียวกลางคืน การแต่งกาย การใช้ยาเสพติด ปัญหาการคิดเกม การพนัน และภัยจากอินเทอร์เน็ต รวมทั้งปัญหาเรื่องการเรียน ปัญหาการ

กระทำผิดของเยาวชนที่เป็นอยู่และเกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาการมีพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ปัญหาอบายมุข ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการทุจริตในการสอบ ปัญหาการขโมยสินค้าตามร้านค้าทั่วไป ฯลฯ ล้วนแต่เป็นปัญหาที่สะท้อนถึงการที่เยาวชนไม่เข้าใจบทบาทของตนว่าต้องประพฤติปฏิบัติอย่างไรในฐานะที่เป็นพลเมืองของชุมชน ของสังคม และของประเทศชาติ ดังนั้น การแก้ปัญหาเยาวชนที่เกิดขึ้นนี้จึงต้องเร่งให้เยาวชนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี

การให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีนั้น ครูผู้สอนและตัวนักเรียนเองต้องเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า พลเมืองดีนั้นต้องมีบทบาทและหน้าที่อย่างไร สุมณ อมรวิวัฒน์ (มปป.: 238) ได้ชี้ให้เห็นว่าคุณสมบัติของพลเมืองดี ควรเป็นดังนี้

1) เป็นผู้มีความเข้าใจวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตน ใช้สิทธิของตนภายในขอบเขตของกฎหมาย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม

2) เป็นผู้ที่มีศีลธรรม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษานขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงวัฒนธรรมไทย สามารถที่จะถ่ายทอดคุณค่าและความภาคภูมิใจไปสู่ลูกหลาน

3) เป็นผู้ที่จัดระบบชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสมกับฐานะ รู้จักใช้จ่ายพอเหมาะกะบายได้ รู้จักรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ปรับตัวเองให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดี

4) เป็นผู้ที่มีความรักชาติ ศาสนา จงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์

นอกจากคุณสมบัติของพลเมืองดีดังกล่าวข้างต้นแล้ว การเป็นพลเมืองดียังต้องมีค่านิยมที่พึงประสงค์ประกอบด้วย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็งนำไปสู่การสร้างสรรค์ประเทศให้เข้มแข็ง รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทย

ค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับคนไทยที่ควรยึดถือ ได้แก่

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม

6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน
7. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง
 ดังนั้น การพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนจึงเป็นภารกิจของสถานศึกษาอย่างเร่งด่วน และถือเป็นภารกิจสำคัญของครูผู้สอน โดยเฉพาะครูสังคมศึกษาให้พัฒนานักเรียนเป็นพลเมืองดี และมีคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมไทยอย่างแท้จริง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองหรือความเป็นพลเมืองดี และการพัฒนาค่านิยม รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนในสถานศึกษานั้น มีอยู่หลายแนวทางด้วยกัน ทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การนำวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การสอนโดยการอภิปราย การสอนโดยการแก้ปัญหา การสอนโดยใช้การสืบสวนสอบสวน การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง การสอนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์ นอกจากนี้ ยังสามารถนำแนวพุทธวิธี ในส่วนของกระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการ มาฝึกฝนให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดที่แยบยล อันจะนำไปสู่การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี และมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่นักเรียนอีกด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี หรือหน้าที่พลเมือง รวมทั้งพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน โดยมุ่งให้ความรู้แก่ครูผู้สอน โดยเฉพาะครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในสถานศึกษาให้สามารถจัดระบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ได้อย่างแท้จริง โดยเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยเน้นที่วิชาหน้าที่พลเมือง การบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและค่านิยมหลัก 12 ประการไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดจนการประมวลวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและค่านิยมหลัก 12 ประการให้เกิดแก่นักเรียนในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาอีกด้วย

ในการเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยม 12 ประการให้แก่นักเรียนนั้น ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ค่านิยมหลัก 12 ประการ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นลำดับแรก แล้วนำความรู้จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับเป็นแนวทางให้ครูสังคมศึกษานำไปใช้ในการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นพลเมืองดีและมีค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมทางไกล เป็นการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ผ่านสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วย สื่อหลัก คือ ประมวลสาระและแนวการศึกษา และสื่อเสริม คือ สื่อปฏิสัมพันธ์ โดยผู้ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อหลักเป็นส่วนใหญ่ และเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจจากสื่อเสริมอีกทางหนึ่ง ชุดฝึกอบรมทางไกลนี้ต่างจากชุดฝึกอบรมแบบปกติที่ผู้เข้ารับการอบรมและผู้อบรมต้องใช้เวลาร่วมกันเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ในสถานที่ที่กำหนดและต้องจำกัดจำนวนผู้เข้ารับการอบรม ตลอดจนต้องสิ้นเปลืองทรัพยากรและใช้เวลามากไม่ทันต่อเหตุการณ์ แต่หากใช้วิธีการฝึกอบรมทางไกลจะช่วยพัฒนาบุคลากรได้จำนวนมาก ไม่จำกัดสถานที่ และยังใช้ระยะเวลาสั้นในการอบรมอีกด้วย

ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลขึ้นเพื่อให้บุคลากรของสถานศึกษา โดยเฉพาะครูสังคมศึกษาใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน ให้นักเรียนเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ จนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน

2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน

3. สมมุติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ นักเรียน สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

4.2 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่นักเรียน ประกอบด้วย

4.2.1 สื่อหลัก ได้แก่ ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกลและแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล จำนวน 3 หน่วย

4.2.2 สื่อเสริม ได้แก่ สื่อปฏิสัมพันธ์

4.3 ประชากร คือ มี 2 กลุ่ม คือ

4.3.1 ครูสังคัมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 สำหรับการทดลองประสิทธิภาพของเครื่องมือ คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ นักเรียน

4.3.2 ครูสังคมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาระนอง สำหรับชั้นทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ นักเรียน ในสถานการณ์จริง

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ นักเรียน

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล และความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดฝึกอบรมทางไกล หมายถึง การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับครูสังคมศึกษา โดยผ่านสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยสื่อหลัก คือ ประมวลสาระและแนวการศึกษาชุดฝึกอบรม และสื่อเสริม คือสื่อปฏิสัมพันธ์

5.2 หน้าที่พลเมือง หมายถึง การเป็นพลเมืองดีของชาติ ซึ่งประกอบด้วยความเป็นไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดอง สามานฉันท์ และความมีวินัยในตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5.3 ค่านิยมหลัก 12 ประการ หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่ควรรักษาความสงบ แห่งชาติ (คสช.) กำหนดไว้เป็นแนวทางให้คนไทยพึงปฏิบัติ 12 ประการ เพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็ง นำไปสู่การสร้างสรรค้ประเทศให้เข้มแข็ง มีความปรองดอง สามานฉันท์ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้แก่

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

5.4 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เกิดแก่นักเรียน

5.5 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล และความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษาต่อชุดฝึกอบรมทางไกล

5.6 ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูสังคมนตรีศึกษาซึ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่นักเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบขึ้น โดยครอบคลุม เนื้อหาของชุดฝึกอบรมทางไกล

5.7 ความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของครูสังคมนตรีศึกษาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่นำเสนอไว้ในชุดฝึกอบรมทางไกล ว่ามีระดับความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

6.1 ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้เกิดแก่นักเรียน ซึ่งครูสังคัมศึกษาที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งส่วนที่เป็นกิจกรรมในชั้นเรียนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการให้เกิดแก่นักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองและค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่นักเรียน เป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้ทั่วประเทศ บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูสังคัมศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหน้าที่พลเมืองหรือความเป็นพลเมืองดี รวมทั้งค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่นักเรียนที่ตนสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. กรอบแนวความคิดการวิจัย

